

Maagiat täis puu- ja luuehted

Ehteid võib valmistada kullast ja hõbedast, kuid Saare Kunksmoor Heler Põld leiab oma materjali Eesti-
maa metsadest-niitudelt. Tema käe-
võrud ja kaelakeed sünnivad kadaka-
ja pihlakapärlistest, mille vahele sätitud
hundihambad, karuluud või rähnised
kannavad endas väeloomade kaitset.

Kathleen Loss

Fotod: Alice Märtin, Kätlin Luik-Kallus

«**I**ga luu ja pärl on kordumatu, sest loodus ei anna kahte täpselt ühesugust juppi. Minu töö on leida neile ehtes koht,» räägib meister, kelle looming viib kandja tagasi ürgsesse sidemesse Maaemaga.

«Mind kõnetab juba ammu kõik loodusega seotu. Kulda ja karda saab poest, see on nii kättesaadav. Aga loodus annab vähehaaval, mis teebki selle eriliseks,» sõnab väeete loomise-
ga kümme aastat tagasi alustanud Saare Kunksmoor. Taimetarga teekond ehte maailma sai hoo sisse käevõrude töötoas Kirna mõisas, kus naine pani kokku poolvääris-
kividest kümne tšakra käevõru. Heler tellis Saksamaalt kauneid kristalle ehte juurde valmistamiseks, ent mõistis: teda võlub hoopis rohkem vägi, mida pakub oma kodukandi loodus.

Saare Kunksmoor teadis, et ehetes peaks olema kadaka- ja pihlakapärleid, ent neid polnud kusagilt saada. Kuniks ühel päeval õnn naeratas: Heler sattus külastama käsitööpoodi, kus tehti puidust nõõpe. Sel hetkel tärkas temas küsimus, kas kohapeal valmistatakse ka kadakast ja pihlakast pärleid. Küsija suu pihta ei löödud ning juba varsti olid väeete-meistril looduslikud pärleid käepärast. Nüüd tellib ta neid korraga kümne liitri kaupa ja müüb edasi ka väiksematele tegijatele. Kadakamaterjal pärineb Saaremaalt, teised

SÕLMED OMA SÕRMEDEGA: «Jälgin hoolikalt, et ehetes säiliks nende algupärane ürgsus ja valmistan need algusest lõpuni oma kätega.» Foto on tehtud sel aastal Samaanifestivalil.

puud meie looduse eri kohtadest. Pärle valmistatakse Kesk-Eestis. «Igaüks neist natuke eri värvi ja oma mustriga, ükski pärl pole teise sarnane. Ja kõik on eluslooming.»

Inspiratsioon menukast lastefilmist

«Kui võtsin kätte ja hakkasin tegema kadakast ja pihlakast käevõrusid, olid mul ka mõned kristallid. Panin käevõrusse kaks kristalli ja nende vahele ruunimärgiga puidust pärli. Nendel käevõrudel oli justkui kaks silma peas,» jutustab Saare Kunksmoor ja sõnab juurde, et inspireerus silmamotiividega ehteid luues lapsepõlve lem-

mikfilmist «Laanetaguse suvi». Hunditeemalises linateses olid ühes loos sõnad: «See maailm sind peab kandma ja sina pead kandma maailma. Ta on nii soe ja pehme, tal on kaks silma.» Seda muusikapala kuulates valmisid Saare Kunksmoori esimesed käevõrud, peas kaks silma. «Need pärlid sümboliseerivad ka kandja silmi. Ja kui panin kolmanda pärli veel keskele, kas siis ruuni või midagi muud, sümboliseeris see kolmandat silma,» avaldab ehtekunstnik.

Väeloomade luud töid juurde maagiat

Kui esimesed ehted valmisid puidust ja poolväärisividest, on Heler nüüd rohkem luu-usku. Naine hakkas rikastama loomingut luujuppidega. «Pool maailma on kristallifännid, kuid mina tahan teha ehteid erinevatele inimestele. Põhiosa on ikkagi puit: kadakas, pihlakas, tamm, must tamm, õunapuu, ploomipuu või jalakas – ent ajapikku tulid lisaelemendist poolväärisivide kõrvale ka loomaluud.»

Heler jälgib hoolikalt, et ehetes säiliks nende algupärane ürgsus ja valmistab need algusest lõpuni oma kätega. «Ma ei kasuta ühtegi lihvi, puurijat või kuu-uurijat,» sõnab ta naerusuiselt, «tahan need sõlmed oma sõrmedega teha, et ehted poleks niivõrd lihvitud ja lakitud.» Looehete valmistamine sai alguse ilvese-, karu- ja hundiluust, kuid ajapikku lisandusid rebane, metskits, hirv, põder, metssiga, põhjapõder, kodukakk ja merikotkas. Karu ja hunt troonivad populaarsuselt siiani edetabeli tipus, kuid oma austajad on leidnud ka teised asukad.

Ent kuidas loomaluud üldse ehtemeistrini jõuavad? Leides surnud looma või linu, saab päästa luud ja veidike sulgi. «Meie, kes me luust ja puust ehteid teeme, ise ühtegi looma ei tapa ega taha, et keegi teinegi seda teeks,» tõdeb Saare Kunksmoor. Naine lisab, et vahel jääb näiteks kodukakke auto alla. Luude teemal abistab aga Helerit üks sõbranna ja mõttekaaslane, kes suhtleb jahimeestega, aga näiteks ka muuseumidega, kui topised peaks aeg-ajalt välja vahetamisele minema. Ka neid luud annab väekehete valmistamisel kasutada.

Kui laud väeheetest lookas ja tekib küsimus, millist valida, on vastus lihtne: usalda sisetunnet. Saare Kunksmoor avastas endale kadakast ja karuluust ehet valmistades, et tema pole tegelikult selle kandjaks loodud. «Tundsin, et pole karuks valmis, pean arenema selleks,» sõnab naine. Tema jõudis enda tegeliku väeloomani hoopis muul moel. «Käisin Mikk Sarve juures šamaani algtee kursusel. Viimase asjana tehti kursusel väelaeva. Mikk tõi mulle sellelt reisilt väelooma, kelleks oli sinitihane. Alguses ei osanud temast midagi arvata, kuid juurde lugedes mõistsin, et meil on üsna palju ühist,» nendib ehtemeister.

Hunt on Heleri hingeloom ja rähn tema hingelind. Juba kümneid aastaid näeb ja kuuleb Heler teda sellal, kui tuttavad ei pane tähelegi. Rähni-

suled on leidnud tee ka Kunksmoori väeheetesse, niisamuti hundi lõualuu.

Kuidas leida üles enda väeloom?

Heleri sõnul hakkavad teatud loomad ja linnud end rohkem ilmutama. «Seda ei saa oma soovide järgi mõjutada, see peab tulema loomulikumal viisil.» Kunksmoor paneb südamele, et ka väikses loomas võib olla suur jõud. «Väeloom võib olla ka sipelgas või mesilane. Ja mis vägi on väikses mesilases! See, mida nad teevad, on uskumatu. Väeloom ei pea olema kohe karu või elefant. Märka ka väikseid olevusi.»

Saare Kunksmoor leiab tee looduseni ka koduükselt lahkumata – intervjuugi eel piilub teda akna all mullaugust rotilaadne loom. Kontakti loodusega on ta saavutanud tänu ühele väiksele saladusele. «Lähnen loodusesse ja mõtlen, keda täna näen. Olen iga kohtumise eest õnnelik. Kuid tihti ei pea metsa minemagi, loodus tuleb ise nina alla.» Kes soovib leida enda väelooma, peab Heleri sõnul niisamuti loodust märkama, armastama ja austama. Tuleb luua side loodusega ja end sellele avada, sest enne pole võimalik loodusest midagi võtta. Samuti aitab kaasa usk: «See, millesse sa usud, aitab sind. Ja usk peab olema endal, ega muidu ei aita.»

Põhiline, mida kandja soovib, on kaitset. Seda lausub Kunksmoor ehetele ka neid luues, ent jätab ehte ülejäänud mõju kandjale ise tõlgendamiseks. «Sa võid anda kasvõi igale pärlile omaette eesmärgi. Pane oma väeche enda kasuks tööle!» Lisaks on igal puul ja loomal oma isiklikud omadused, mida tasub samuti tähele panna.

«Ma ei kasuta ühtegi lihvi, puurijat või kuu-uurijat.»

ÜRGNE VÄGI: Kadaka- ja pihlakapärlitest sündinud kaelakeed kannavad hoolikalt väeloomade kaitset.

HUNDI VÄGI

Hundi tarkus on lihtne – see, mida teed, on see, mida saad tagasi. Kui valid hirmu, tuleb hirm tagasi, kui valid armastuse, tuleb armastus tagasi, kui valid teisi aidata, saad ise teistelt abi.

Harjuta, praktiseeri maailma tarkust. Saad tagasi selle, mille oled andnud maailmale. Et saada see armastus, mida ihaldad – armasta end ja teisi. Et saada see hinnang, mida vajad – hinda iseennast ja teisi.

HARILIKU PIHLAKA VÄGI

Maagilised omadused: kaitse, vaimsed võimed, tervendamine, ennustamine, loomingulisus, edu, transformatsioon

- ✿ Kaitseb negatiivsete välismõjude eest (marjavarred on isegi pentagrammi kujuga!).
- ✿ Tasakaalustab intuitsiooni ja loogikat.
- ✿ Värvikas ja loominguline puu on täis maagiat ning ühenduses unistuste- ja fantaasiamaailmaga. On iidne kaitse ja transformatsiooni sümbol, see punaste marjadega puu on olnud kõrgema teadvuse ja sisemise ärkamise sümbol.
- ✿ Pihlapuu kutsub neid, kel vaja tunda rohkem vabadust ja inspiratsiooni igapäevaelus. On aeg endalt küsida: mis paneb mind tundma inspireerituna? Pihlapuu sõnum on isiklik areng. On aeg suurendada oma sisemisi nägemusi ja kuulata sisehäält, mis juhib sind elama maagilist elu.

Energia on maagiline, toob õnne ja kaitseb. Hoiab ära haigusi ja kaitseb kaetamise, õnnetuste, negatiivse energia ja kurja silma eest! Pihlakas on nõiapuu. Maja ümber kasvades pakub kaitset väljastpoolt tulevate mõjude eest, isegi piksetabamuse eest, tõrjub nõidust ja lihtsalt naabrite pahasoovlikkust.

PRUUNKARU VÄGI

Karu on väeloomana nagu suur õpetaja. Möirgab vahel käskivalt ja kurjustavalt, aga poeb siis oma koopasse ja jälgib sealt, mis ilmas toimub. Uudishimulik ja sõbralik. Kui kutsub sind koopasse kaasa, oled õnnelik, sest oled kaitstud, hoolitsetud ja toidetud.

Tema kingitus sulle on: tunne end tervikuna. Ära jookse enda eest ära, ära unusta end ära. Pea meeles, kui oled tasakaalus, saab tulemus olema palju parem.

HARILIKU KADAKA VÄGI

Maagilised omadused: puhastav, kaitsev, tervendab vaimselt, meeli-ülendav, manifesteerimine, valgustumine, sisemine nägemus, siirus, peatab needused, uued algused, stressist vabanemine.

- ✿ Hoiab halvad vaimud eemal ja kaitseb kurja silma eest.
- ✿ Kasutatakse puhastuse ja õnnistamise rituaalides.
- ✿ Hoiab ära haigusi ja õnnetusi.
- ✿ Meelitab ligi head ja positiivset energiat.
- ✿ Sümboliseerib õnne ja kaitset.

Energia on maagiline, puhastav, kaitsev ja vaimselt tervendav. Hoiab halvad vaimud eemal ja kaitseb kurja silma eest. Peletab eemale haigusi ja õnnetusi, meelitab ligi head ja positiivset energiat.

Hundikee hundiluu ja ametüstiga

Pihlaka väekee hundiluu ja mäekristallidega

Ploomikee hundiluu ja punase jaspisega

Väekee kodukakuloo ja öökulliga